

Teden italijanskega filma v Slovenski kinoteki

9. do 12. maja 2024

Dvorana Silvana Furlana

Teden italijanskega filma, ki tokrat poteka pod naslovom **Ustvarjati film** in bo v Kinoteki na sporedu med **9. in 12. majem**, se sočasno odvija v številnih državah sveta. Slovenska kinoteka ga že sedmič zapovrstjo pripravlja v sodelovanju z Italijanskim inštitutom za kulturo v Sloveniji. Ob sodobnih celovečernih avtorskih presežkih bomo na predvečer otvoritve v sklopu cikla Sezona filmskih klasik prikazali restavrirano klasiko režiserja, scenarista in igralca Pietra Germija **Železničar** (Il ferroviere, 1956).

Germi, ki so ga za časa njegovega življenja domači filmski kritiki označevali za problematičnega in neuspešnega režiserja, je z mednarodnimi nagradami in s svojim opusom, v katerem je od neorealizma prešel k žanru »comédie all' Italiana«, dokazal, da sodi ob bok najpomembnejšim italijanskim filmskim ustvarjalcem. **Železničar**, filmska freska o minevanju časa, pripoveduje o "počasnem toku življenja, o trpkosti, nežnosti, dramatičnosti in sladkosti življenja". Glasba, ki jo je za ta verjetno najbolj muzikalen film v italijanski kinematografiji napisal Carlo Rustichelli, še poudarja čustvenost dogajanja. Germi sistematično uporablja elipso in ritmično izkorišča dve pripovedni gledišči: gledišče glavnega lika (igra ga on sam), ki blaži trpkost dogodkov, in gledišče pripovedovalca, ki, nasprotno, dogodke dramatizira. Veličina Germijevega filma je v tem, da režiser s pripovedovanjem univerzalne zgodbe prikaže spremembe v italijanski družbi in obenem obračuna z neorealistično tradicijo.

Slovensko kinematografsko predpremiero bo v sklopu Tedna italijanskega filma doživela drama režiserja Mattea Garroneja **Jaz, kapitan** (Io capitano, 2023), ki je bila letos nominirana za mednarodnega oskarja. Film pripoveduje o epskem popotovanju dveh mladih senegalskih migrantov, ki prečkata Afriko z vsemi njenimi nevarnostmi, da bi sledila svojim sanjam o Evropi. Pri ustvarjanju filma se je Garrone oprl na resnična pričevanja ljudi, ki so preživeli ta pekel. Kamera je postavljena tako, da snema z zornega kota migrantov in tako o tej sodobni odisejaji pripoveduje z njihovega gledišča, v nekakšnem protikadru podob, ki smo jih vajeni videti z našega, zahodnjaškega zornega kota, zato da bi končno dal besedo tistim, ki do nje navadno ne pridejo.

Premierno bodo prikazani še dekadentna tragikomična drama producentke in režiserke Ginevre Elkan **Sem ti rekla** (Te l'avevo detto, 2023) z odlično igralsko zasedbo (Valeria Golino, Alba Rohrwacher, Valeria Bruni Tedeschi), po resničnih dogodkih posneta romantična drama o nemogoči homoseksualni ljubezni dveh sicilijanskih mladostnikov **Ognjemet ljubezni** (Stranizza d'amuri, 2023), režiserski prvenec italijanskega filmskega igralca Giuseppeja Fiorella, ter eksistencialistična drama **Kolibri** (Il colibrì, 2022) priznane režiserke Francesce Archibugi, ki je priredila istoimenski roman Sandra Veronesija.

Prvi in zadnji film letošnjega Tedna italijanskega filma pa pripadata uveljavljenima imenoma sodobnega italijanskega avtorskega filma. Nanni Moretti je tudi v svojem zadnjem filmu **Svetlejša prihodnost** (Il sol dell'avvenire, 2023) odigral različico sebe, tokrat kot režiserja, ki se mukoma trudi posneti svoj najnovejši film. Režiser o zgodbi filma pove: "Giovanni snema film, umeščen v leto 1956, v čas sovjetske invazije na Madžarsko. Trdno verjame v projekt: prepričan je, da je treba povedati zgodbo o tedanji italijanski komunistični partiji in o tem, kako je zamudila priložnost za odcepitev od Sovjetske zveze, možnost za neodvisno pot. Toda danes se teh dogodkov nihče ne spominja več, svet se je spremenil in z njim metode snemanja filmov. Medtem ko je Giovanni prepričan, da ustvarja politični film, njegova igralka meni nasprotno: po njenem Giovanni snema ljubezenski film, vendar se tega ne zaveda. Morda ima navsezadnje prav."

Ena mednarodno najbolj nagrajevanih italijanskih režiserk, Alice Rohrwacher, je posnela očarljivo komično fantazijo o izgubljeni ljubezni **Himera** (La chimera, 2023), za katero pravi: "V kraju, kjer sem odrasčala, smo pogosto poslušali zgodbe o skrivnih najdbah, tajnih izkopavanjih in skrivnostnih pustolovščinah. Le pozno ponoči si moral ostati v baru ali se ustaviti v majhni podeželski gostilni, pa si lahko slišal, kako je ta in ta s svojim traktorjem odkril villanovsko grobnico; kako je nekdo drug pri nočnem kopanju v bližini nekropole izbrskal tako dolgo zlato ogrlico, da bi z njo lahko ovil hišo; ali pa kako je nekdo na svojem zelenjavnem vrtu našel etruščansko vazo in jo za velik denar prodal v Švici.

Zgodbe o okostnjakih in duhovih, pobegih in temi. Sklenila sem, da o tej večplastni zgodbi posnamem film; po vsej verjetnosti zadnji del triptiha o neki regiji, ki se osredotoča na vprašanje, kaj storiti s preteklostjo."